

Allt klart vid fronten

Christoffer Holm, Lina Enlund
Västra Nyland 2.6.2017 10:00

Upplevelsecentrum. Bengt Lundström från Krigshistoriska föreningen, frivilligkraften Guy Gröning (längst bak) och Jörgen Henriksson, president för Ekenäs Rotaryklubb, vid Dödens altan, en av många autentiska frontutposter kring Hangö frontmuseum. Bild: Lina Enlund

På söndag öppnar förnyade och förstörade Hangö frontmuseum sina dörrar. Ett upplevelsebetonat och proffsigt museum väntar alla intresserade av lokalhistoria.

Det var många nöjda miner då renoverade och moderniserade Hangö frontmuseum i går kunde visas upp i så gott som färdigt skick för första gången. Ett knappt år av planering, byggande och idogt frivilligarbete har burit frukt.

– Det har varit ett jättegivande projekt. Visst har det varit mycket arbete, men all den positiva respons vi har fått har gett jättemycket kraft, säger verksamhetsledare **Martina Lindberg**.

På söndag öppnar utställningen *Hangö i främmande händer*, helt enligt plan, på rekordtid och med stora förhoppningar på framtiden.

– Nog kan vi även i Västnyland om vi bara vill och har entusiasmen, säger **Bengt Lundström**, ordförande för Krigshistoriska föreningen i Västnyland som driver det förnyade museet.

Modernt och intressant

Inne i Hangö frontmuseum öppnar nu en modern, stilig och informativ utställning. Striderna vid Hangöfronten 1941 ligger i blickfånget, men den nya basutställningen berör även Hangöbornas evakuering 1940, livet i det ockuperade röda Hangö, krigsbarnens öden, propagandakriget vid fronten och återuppbyggnaden efter Sovjetunionens reträtt i december 1941.

– Det hjälper inte att bara berätta, man måste visa upp något konkret där man kan insupa vad detta betytt för Finland, säger Lundström.

Det gör frontmuseet på flera sätt.

– Museets värde ligger förstås i att det finns på en autentisk krigsskådeplats. Det är just i och med det värdet som vi har satsat exceptionellt mycket på det här, säger museichef **Dan Lindholm** från Västra Nylands landskapsmuseum.

Lindholm har lett den grupp museifolk och frivilliga som samlat ihop och byggt upp den nya utställningen. Resultatet är en tydligt presenterad berättelse om allt från bakgrund till efterspel, kompletterad med både gamla och nyligen hittade föremål liksom med digitaliserade fronttidningar, fotografier och en gästbok från frontkantinerna Bunkerblomman.

– Det går galant en hel dag här på museet bara till att läsa igenom det materialet, säger Lindholm.

Det digitaliserade materialet, liksom filmer och en virtuell tur i den restaurerade bunkern Irma vid Harparskoglinjen några kilometer från museet, finns tillgängligt på monitorer.

Givande koppling

Även den risksvenska frivilligbataljonen på runt 900 man som deltog i striderna på Hangöudd får stor synlighet i utställningen. Den rikssvenska kopplingen till Hangö avgjorde dessutom ett av frontmuseets största ekonomiska stöd, från rikssvenska försvarsföretaget Saab.

– Det här är en plats där det svensk-finska försvarssamarbetet kommer fram på bästa sätt. Det övertygade den risksvenska koncernledningen, sade vd **Anders Gardberg** från Saab Finland på plats vid frontmuseet i går.

För Gardberg har Hangö frontmuseums modernisering även haft en privat betydelse, eftersom han på 80-talet fungerade som traditionsofficer vid Nylands brigad och då bekantade sig med det nygrundade frontmuseet.

– Det finns inte en krigshistoriskt motsvarande plats i Finland. Det här är unikt.

Alla ville stöda

I och med de många donationerna från företag och fonder, samt de otaliga frivilliga som ställt upp på olika sätt i projektet, fanns det många tack att dela ut då frontmuseet höll sin premiärvisning.

Jörgen Henriksson presenterade det arbete som Ekenäs Rotaryklubb stått för. Klubben kom in i projektet efter att Henriksson hade läst en av de första artiklarna i VN om Krigshistoriska föreningens planer.

– Vi kände att vi ville vara med på talko, bidra med det tekniska kunnande som flera i klubben har och hjälpa till att skaffa sponsorer.

En del av resultatet överröks vid frontmuseet i dag genom en symbolisk check på 230 000 euro insamlade stödpengar.

– Det var egentligen ingen skillnad vem man kontaktade så kom det ett ja. Det var helt otroligt, säger Henriksson.

Oväntad hjälp

Att allt har lyckats på mindre än ett år gör det ännu otroligare. Dessutom har Krigshistoriska föreningen råkat på helt överraskande hjälp på vägen, till exempel i restaureringen av bunkern Irma, vars renovering föreningen redan hade avskrivit i brist på resurser.

– Jag kom väl in på rätt plats i rätt tid. Jag frågade varför bunkern inte blir klar till sommaren och alla vände sig mot mig, säger **Jörgen Engroos**, till vardags kommandör vid Nylands brigad.

Snart hade Engroos och trettio andra frivilliga restaurerat bunkern i ett mycket arbetsamt projekt. Dessutom har Engroos bidragit till att förbättra den autentiska krigsstig som finns intill frontmuseet, med 25 utmärkta platser för exempelvis gamla korsun som "Professorns boställe", eldställningar och tunnlar.

– Nu är också gränsen för var det ryska och finska arrendeområdet gick utmärkt exakt, säger Engroos.

Utvecklingen fortsätter

Många fler har varit med och Krigshistoriska föreningen är djupt tacksam för all hjälp.

– Det har varit en väldigt positiv reaktion ända från början, och den bara fortsätter, säger Bengt Lundström.

Martina Lindberg ser framemot att äntligen få börja ta emot besökare, men ser inte slutspurt den senaste veckan som något avslut.

– Det här museet ska inte bli klart. Vi ska ständigt fortsätta utveckla.